

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

REK:s 127:e PLENARSESSION, 31.1.2018–1.2.2018

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Initiativ för hållbar utveckling av den blå ekonomin i västra Medelhavsområdet

(2018/C 176/11)

Föredragande:	Samuel Azzopardi (MT–EPP), ledamot, kommunfullmäktige, Rabat (Gozo)
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Initiativ för hållbar utveckling av den blå ekonomin i västra Medelhavsområdet
	COM(2017) 183 final, SWD(2017) 130 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén välkomnar meddelandet och det åtföljande handlingsprogrammet *Initiativ för hållbar utveckling av den blå ekonomin i västra Medelhavsområdet*, som antogs av Europeiska kommissionen den 19 april 2017.
2. Kommittén stöder de åtgärder som föreslås för att säkerställa en säker, trygg och ren maritim miljö, bättre havsförvaltning och hållbart förvaltade hav.
3. ReK påminner om och stöder till fullo ministerförklaringen från unionen för Medelhavsområdet om den blå ekonomin, där de deltagande länderna uppmanas och uppmuntras att undersöka mervärdet och genomförbarheten för lämpliga maritima strategier på subregional nivå, och bygga vidare på erfarenheterna av dialogen mellan länderna i västra Medelhavsområdet. I oktober 2016 uppmuntrade utrikesministrarna i Algeriet, Frankrike, Italien, Libyen, Malta, Mauretanien, Marocko, Portugal, Spanien och Tunisien till ytterligare arbete med ett initiativ för hållbar utveckling av den blå ekonomin, tillsammans med sekretariatet för unionen för Medelhavsområdet⁽¹⁾.
4. ReK noterar att det i initiativet erkänns att samarbetet mellan de båda sidorna fortfarande är begränsat och anser att det finns utrymme för förbättringar.
5. Vi konstaterar att denna region erbjuder betydande ekonomiska möjligheter och är känd för sina aktiva hamnar och stora antal turister på grund av sitt kulturarv, något som kan exploateras ytterligare på ett hållbart sätt.

⁽¹⁾ Ministerförklaringen från unionen för Medelhavsområdet om den blå ekonomin

6. Medelhavet har ett strategiskt läge, geografiskt beläget i skärningspunkten mellan de tre kontinenterna Europa, Afrika och Asien. Medelhavet har alltid varit en knutpunkt för kultur och handel mellan grannländer och länder längre bort.
7. Havsområdet är känt för sin biologiska mångfald och många marina skyddade områden.
8. ReK påminner bland annat om sina tidigare yttranden om kommissionens meddelande "På väg mot en integrerad havspolitik" ⁽²⁾, om fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad förvaltning av kustområden ⁽³⁾, om bättre skydd av den marina miljön samt om en ny fas i EU:s politik för blå tillväxt ⁽⁴⁾.
9. Vi är bekymrade över att Medelhavsområdet i hög grad påverkas av klimatförändringarna ⁽⁵⁾.
10. Regionen förknippas också med hög ungdomsarbetslöshet, politisk instabilitet och allvarliga migrationsproblem, vilket påverkar regionens ekonomiska utsikter negativt.
11. Vi stöder att initiativet främst är inriktat på västra Medelhavet som delområde, men det finns inget som utesluter att dess potential och mål kan utvidgas till att omfatta andra delar av Medelhavsområdet.
12. ReK noterar att även om det finns en verklig politisk vilja att lösa utmaningar när det gäller miljön, fisket och vattenbruket, saknas det i regionen fortfarande en ordentlig medvetenhet om och spridning av sektorsövergripande evidensbaserat beslutsfattande. Många brister kvarstår också när det gäller genomförandet och efterlevnaden, särskilt på nationell och lokal nivå ⁽⁶⁾.
13. Regionen är ständigt utsatt för humanitära utmaningar på grund av tillströmningen av irreguljära migranter från Afrika och Mellanöstern till länderna i södra Europa, och detta påverkar direkt de gränsregioner som ligger vid havet.
14. Sjöfarten är också en utmaning i vissa delar av området, något som inte får glömmas bort med tanke på att initiativet, alltid i överensstämmelse med kriterierna om respekt för miljön och den biologiska mångfalden, bekämpning av klimatförändringar, samt hållbarhet, syftar till att öka den ekonomiska verksamheten, vilket skulle kunna leda till ökad sjöfart.
15. ReK konstaterar att ungdomsarbetslösheten är hög i västra Medelhavsområdet, samtidigt som många sektorer i näringslivet har svårt att hitta arbetstagare med de efterfrågade kvalifikationerna och färdigheterna.
16. ReK välkomnar att kommissionen nämner ett nedifrån och upp-orienterat tillvägagångssätt, vilket är mest lämpat för att främja deltagande av lokala och regionala myndigheter i åtgärder som planeras inom initiativet.

Mål 1 – en tryggare och säkrare maritim miljö

17. Kommittén menar att den blå ekonomin inte kan fungera på ett hållbart och effektivt sätt om inte säkerhetsåtgärder inrättas i praktiken och verkställs i vederbörlig ordning i regionen. Följaktligen rekommenderar vi de regionala myndigheterna på båda sidor om Medelhavsområdet att sträva efter att samarbeta och effektivt förbättra den nuvarande situationen.
18. ReK oroas över att "samarbetet mellan kustbevakningarna på båda sidor om Medelhavet [...] fortfarande [är] begränsat och realtidsåtgärderna i nödsituationer till havs [...] fortfarande [behöver] förbättras" ⁽⁷⁾. Vi ställer oss bakom de åtgärder som planeras för att främja samarbetet mellan kustbevakningarna på båda sidor, framför allt för att komma till rätta med den nuvarande bristen på kompetens inom sjöfartsskydd. Det är lovt att man utbyter kunskaper och delar med sig av uppgifter, särskilt med hänsyn till sjöfarten.

⁽²⁾ Föredragande: Michael Cohen, CdR 126/2010.

⁽³⁾ Föredragande: Paul O'Donoghue, CdR 3766/2013.

⁽⁴⁾ Föredragande: Hermann Kuhn, CdR 07256/2014, och föredragande: Christophe Clergeau, NAT-VI/019.

⁽⁵⁾ <http://www.cmcc.it/publications/regional-assessment-of-climate-change-in-the-mediterranean-climate-impact-assessments>

⁽⁶⁾ SWD(2017) 130 final.

⁽⁷⁾ SWD(2017) 130 final

19. Kommittén ställer sig bakom åtgärderna för att uppmuntra parterna att förbättra sin befintliga kapacitet i syfte att ta itu med oreglerade och illegala mänskliga verksamheter, såsom människosmuggling och olagligt fiske, och motverka havsföroreningar i området. ReK stöder också framtagandet av verktyg för att förbättra insatserna vid havsföroreningar. Det är oroande att lokala och regionala ekonomier kanske inte är i stånd att skaffa sig lämplig finansiering för kapacitetsuppbyggnad.

20. Kommittén påminner om och stöder till fullo rådets nyligen antagna slutsatser⁽⁸⁾ om internationell förvaltning av världshaven, där man förespråkar en mer enhetlig strategi för regionerna.

Mål 2 – en smart och motståndskraftig blå ekonomi

21. ReK håller med om att en smart och motståndskraftig blå ekonomi endast kan uppnås om man anammar en kultur av ständig innovation och kunskapsdelning och främjar hållbar konkurrenskraft och ekonomisk verksamhet. Medelhavsregionen är särskilt känd för sin blomstrande havsturism, som måste upprätthållas genom strategier för innovation och diversifiering och genom att man ägnar särskild uppmärksamhet åt kulturarvet och det arkeologiska arvet i haven, längs kusterna och i inlandet.

22. ReK stöder rekommendationen att intressenter från den södra delen av Medelhavsområdet ska bjudas in att delta i BlueMed-initiativet och **anser** att BlueMed-initiativet är ett viktigt verktyg som på ett betydande sätt främjar gemensamma forsknings- och innovationsinsatser. Vi efterlyser en samordning av havs- och sjöfartsforskning och innovationsverksamhet och att det skapas synergier mellan regionala och nationella investeringar och EU-investeringar för att undvika dubbelarbete och minska uppsplittringen.

23. ReK stöder utvecklingen av ny teknik och innovativa biobaserade industrier, särskilt om sådana insatser främst är inriktade på att utveckla hållbara produkter och uppmuntrar till utveckling av teknik och skräddarsydda lösningar för att begränsa klimatförändringarna, särskilt på området för förnybar havsbaserad energi och flytande vindkraft som är särskilt lämpad för Medelhavet.

24. Kommittén stöder inrättandet av nationella och regionala maritima kluster för att skapa en ideal plattform för en blomstrande ekonomi genom utveckling av innovativa lösningar. Kluster uppmuntrar och främjar samarbete, kunskapsutbyte och entreprenörskap bland små och medelstora företag och mikroföretag.

25. Kommittén efterlyser på nytt⁽⁹⁾ en särskild kunskaps- och innovationsgrupp för den blå ekonomin, som en ytterligare åtgärd för att utveckla kompetens och föra över idéer från havsforskningen till den privata sektorn. I detta sammanhang kan även det virtuella kunskapscentrumet⁽¹⁰⁾ tillföra ett mervärde. Det är ett verktyg för kunskapsutbyte till stöd för utvecklingen av den blå ekonomin och kan beskrivas som en enda kontaktpunkt/webbportal som möjliggör konsolidering och spridning av allmän, teknisk och sektorsspecifik information med koppling till havs- och sjöfartsrelaterade frågor i Medelhavsområdet.

26. ReK påminner om förslaget i yttrandet CdR 6622/2016 om att inrätta regionala eller interregionala plattformar för den blå ekonomin. Vi betonar att ett flertal regioner i Medelhavsområdet med fördel skulle kunna komma i fråga för inrättandet av denna typ av plattform, som skulle utgöra en mekanism för att kartlägga projekt, stödja genomförandet av dem samt mobilisera lokala, nationella och europeiska finansiella verktyg. De skulle styras av regionerna och deras utvalda projekt skulle finansieras inom ramen för Junckerplanen 2.0.

27. Interregionala, nationella och transnationella projekt som är förenliga med den strategiska ramen för initiativet och strategierna för smart specialisering bör kunna finansieras genom en sammanläggning av regionala, nationella och europeiska medel inom en förenklad ram och komma i åtnjutande av en gemenskapsbonus, utan nya ansökningsomgångar.

28. Företagsamheten i den blå ekonomin avser inte bara verksamhet i Medelhavsområdet. Det är därför viktigt att planera lämpligt stöd till företag på land med anknytning till den blå ekonomin, t.ex. fiskberedningsanläggningar, varvsindustri, landbaserad vindkraft och solcellsanläggningar.

⁽⁸⁾ Rådets slutsatser av den 3 april 2017.

⁽⁹⁾ NAT-V-44.

⁽¹⁰⁾ <http://www.med-vkc.eu/2016/>

29. Klyftorna inom utbildning och färdigheter måste åtgärdas utan ytterligare dröjsmål. Ekonomisk utveckling och utbildning går hand i hand, så parterna måste beakta båda dessa socioekonomiska aspekter för att säkerställa att initiativet blir framgångsrikt. Att höja medvetenheten om maritima yrken är avgörande för att locka medborgarna att utforska möjligheter på det maritima området, så att man kan minska den obalans mellan efterfrågan och utbud på arbete som karaktäriserar sektorn och bidra till att minska arbetslösheten. Särskilt i Medelhavsområdet påträffar man paradoxen att sjöfartsföretag i framväxande och traditionella sektorer har svårt att hitta kompetent arbetskraft trots att ungdomsarbetslösheten är bland de högsta i Europa.

30. Vi ställer oss bakom de modeller som stöder utvecklingen och användningen av rena energikällor, inbegripet innovation i fråga om havsenergi och hållbar energianvändning för avsaltning av havsvatten, i enlighet med metoder för att minimera dess påverkan på havsbotten. Vi stöder förslagen om att främja energieffektivitet och anpassning till klimatförändringar i kuststäder, främja grön frakt och en hamninfrastruktur för alternativa bränslen, samt om att utveckla nya produkter och tjänster för turister och gemensamma tekniska standarder för hållbar marint vattenbruk inom flera länder⁽¹⁾. Det bör påpekas att även om dessa åtgärder huvudsakligen är positiva till sina syften och mål, bör man även beakta utsatta och små ekonomier.

Mål 3 – bättre havsförvaltning

31. ReK konstaterar att kust- och havsområden länge har varit mycket konkurrenskraftiga och mångsidiga, vilket medför utmaningar för fördelningen av utrymme och knappa resurser. De miljöproblem som i dag är dominerande till följd av ett tilltagande tryck på naturresurserna ökar behovet av mer kunskap. Utan tvekan kommer ett integrerat tillvägagångssätt för att främja användningen av gemensamma resurser att leda till nya möjligheter.

32. ReK uppmanar utvecklingsmodeller som bygger på att minska utsläppen, energikonsumtionen och energikostnaderna och på att öka flexibiliteten och tillförlitligheten. En avgörande aspekt i detta är att utveckla energi från biogena och organiska restprodukter och avfall.

33. Vi erkänner och stöder helhjärtat en effektiv fysisk planering i kust- och havsområden när det gäller mänsklig verksamhet i havsområden som leder till samordnade insatser och mildrar eventuella intressekonflikter kring verksamheten.

34. ReK framhåller och stöder de **åtgärder** som lyfter fram betydelsen av vetenskapliga marina data och marin kunskap som en av hörnstenarna i en motståndskraftig och innovativ ekonomi, samtidigt som vi erkänner vikten av att uppdatera befintliga data i fråga om miljöfenomen och klimatförändringar och ställa dem till det internationella forskarsamhällets och de offentliga myndigheternas förfogande.

35. Vi instämmer helt med **åtgärderna** för att skydda den marina miljön och de marina livsmiljöerna mot alla former av föroreningar, samtidigt som man aktivt kartlägger områden för bevarande såsom de skyddade marina områdena. Informationskampanjer är tveklöst ett steg i rätt riktning.

36. Kommittén stöder regional samordning och regionalt samarbete genom genomförande av strategin på medellång sikt från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (2017–2020) för att nå ett hållbart fiske i Medelhavet och Svarta havet. Detta kommer också att säkerställa att den gemensamma fiskeripolitiken genomförs mer konsekvent på havsområdesnivå⁽¹²⁾.

37. Vi ställer oss helt bakom åtgärder som främjar utveckling av småskaligt fiske och vattenbruk och spridning av bästa praxis för att förbättra fiskeri- och vattenbruksnäringen samtidigt som man säkerställer en ordentlig insamling av regionala data och vetenskapliga utvärderingar, med full respekt för internationell lagstiftning.

⁽¹¹⁾ SWD(2017) 130 final.

⁽¹²⁾ SWD(2017) 130 final.

Styrning och genomförande

38. Kommittén stöder inrättandet av en expertgrupp för västra Medelhavet tillsammans med unionen för Medelhavsområdet, som kommer att inkludera nationella kontaktpunkter och Europeiska kommissionen och som garanterar att de regionala och lokala myndigheterna involveras.

39. Vi konstaterar att olika finansieringskällor finns tillgängliga, främst genom EU:s finansieringsprogram, för att stödja olika initiativ, beroende på det föreslagna projektets art, omfattning och prioriteringar.

Slutliga rekommendationer

40. ReK uppmanar till utbyte av bästa praxis, kapacitetsuppbyggnad och gränsöverskridande samarbete mellan lokala och regionala myndigheter från alla delar av Medelhavsområdet.

41. Vi rekommenderar alla parter att främja utbyte av kunskap och politisk expertis inom de lokala och regionala myndigheterna och att underlätta flernivåstyre vid förvaltningen av de gemensamma resurserna och utmaningarna inom västra Medelhavsområdet.

42. Vi rekommenderar att man främjar ekonomiskt hållbara projekt på lokal och regional nivå och underlättar tillgången till kapital.

43. Vi understryker behovet att främja utbildnings- och omskolningsprojekt och åtgärder som syftar till att minska ungdomsarbetslösheten i samarbete med lokala och regionala myndigheter, för att främja arbetstagarnas rörlighet mellan olika sektorer i den blå ekonomin. I detta sammanhang noterar vi de lokala och regionala myndigheternas roll när det gäller att förutse kompetensbehoven och matcha dem med arbetsmarknadens behov. Medlemsstaterna bör vara medvetna om denna roll och ge de lokala och regionala myndigheterna de resurser som de behöver för att underlätta ungdomars övergång från utbildning till sysselsättning.

Bryssel den 31 januari 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Europeiska regionkommitténs
ordförande
